

אוניברסיטת בר-אילן
החוג המשולב למדעי החברה

"אתיקה ואחריות חברתית"
74-530-01
ד"ר רות וולף

התפתחות מוסרית - גישות שונות

הגישה ההתפתחותית קוגניטיבית - Piaget, Kohlberg, Nisan

גישת הלמידה החברתית - Bandura, Micheal

גישת תרבותית חברתית - Shweder

גישת האינטגרציה החברתית - Turiel

מהי בעיה מוסרית?

קשיים בעמדת היחסיות המוסרית

הבחנה בין נורמות של מוסר לנורמות מוסכמה - תורתם של טוריאלי, נוצ'י סמתנה, ניסן ואחרים

יחסיות מוסרית או מוסר אוניברסלי

דילמות מוסריות

מהי דילמה מוסרית

דילמה וקונפליקטים

דילמות ושאלת ההכרעה של שיקולים מוסריים

הטרגדיות שבדילמות

בדיקת רמת שפיטה מוסרית

סולמות מדידה: קולברג, אדד, זיו, אנדרסן.

מוסר בעולם שלאחר "מות האלוהים" - (ניטשה)

השוואת עמדות ושיפוט מוסרי להתנהגות המוסרית

מחקרים על 'האישיות המוסרית'

מוסריות של גברים בהשוואה למוסריות נשים - (Gilligan)

התיאוריה האתית לנוכח ריבוי הערכים

משבר הערכים בחברה המודרנית

ערכים בתרבויות שונות - מחקרים משל טיילור, רוקץ', וויליאמס, שוורץ, שוורץ-בילסקי, שוידר

השוואת ערכים בחברות ותרבויות שונות

קודים אתיים

שבועת היפקרטס

איך בונים קוד אתי?

קודים אתיים של חברות וארגונים

החינוך המוסרי

מהו צדק?

חינוך לצדק - Rawls, Kohlberg

חינוך לאחריות מוסרית חברתית

הגישה ההומניסטית בפסיכולוגיה - תרומתה להתנהגות מוסרית

קידמה טכנולוגית ומבוכה מוסרית

מה בין חוק למוסר?

אתיקה ומוסר בטיפול פסיכיאטרי

ערך החיים: הולדה; שיבוט; הפלות; אותונסיה.

המתח בין חובה מוסרית וחובה משפטית

עוברים כבני אדם

אמירת אמת לחולה

קדימויות בטיפול רפואי - "דמו של מי סמוק יותר?"

הנדסה גנטית

הרפואה בשרות ההולדה - אם פונדקאית

השתלות איברים

מודלריות מוסרית (וולף)

בדיקת שאלות אתיות מהיבט מודולרי

(Andersen; Wolf, Y.; Wolf, R.)

מקורות - אתיקה ומוסר
ד"ר רות וולף

חובה כל מה שמסומן ב-*

וולף, ר'. (2004). עוד פתרונות למניעת אלימות ועבריינות בקרב בני נוער –
תדפיס 9887

וולף, ר'. (2004). חמלה - ערוץ רגשי כחלק מהבניית תפיסה מוסרית, **טללי אורות**, י"א,
עמ' 288-298.

*וולף, ר'. (1997). חינוך מוסרי באמצעות היצירה הספרותית. *דרך אפרתה ז'*, ירושלים, 69-74.
תדפיס 7385 (452609)

*וולף, ר'. (1998c). ניצול מיני של ילדים - אפקט פסיכולוגי, הייעוץ החינוכי, הוצאת אגודת
היועצים ושפי, משרד החינוך והתרבות, 316-299.
בברור.

*וולף, ר'. (1999). *חינוך ערכי-מוסרי במסגרת בית-הספר* (דברים מתוך כנס). בתיקה בספריה.
תדפיס 7385 (452609)

וולף, ר'. (1999b). אלימות ותוקפנות אצל ילדים ונוער, דרכי התמודדות עם התופעה באמצעות
ספרות, אלימות וספרות ילדים - עיונים בספרות ילדים, 10, תל-אביב: מכללת לוינסקי,
138-121.

*וולף, ר'. (2000). חינוך לחמלה כאחד מיסודות החינוך האתי (דברים מתוך כנס).
בברור.

*וולף, ר'. (2002). חינוך להתנהגות ערכית בגיל הרך: בעיות התפתחותיות ודרכי התמודדות. *טללי*
אורות, י', 435-410.
תדפיס 8844 (542541)

וולף, ר', וולף, י'. (2002). שיפוט מוסרי כאבן בוחן לבעיות הגדרה וזיהוי של טרור, מתוך: משה
אדד ויובל וולף (עורכים), *עבריינו וסטיה חברתית - תיאוריה ויישום*, רמת-גן: בר-אילן,
372-351.

שמור סוציולוגיה לפי עבר. וס (523975)

וולף, ר', וולף, י'. (2002). חינוך למוסריות בגיל הרך בתנאים של מציאות מורכבת: היבטים
עיוניים אמפיריים ויישומיים. בתוך: נ. מסלווטי וי. עירם (עורכים), *חינוך לערכים*
בהקשרים הוראתיים מגוונים, תל-אביב: רמות, 145-162.

E 370.114 חנו.לע (534346)

*לייבוויץ, י'. (1990). ערכי החיים ואתיקה רפואית, *הרפואה*, כרך 119, גי-ד'.

כתב עת בספרית מדעי החי

*נוימן, מ'. (1992). "מכירת שירותי בריאות הנפש - התלבטויות אתיות", *הרפואה*, 123, ז'-ח',
(אוקטובר), 291-289.

תדפיס 5649 (359081)

*סטטמן, ד'. (1993). *דילמות מוסריות*, ירושלים: מאגנס, האוניברסיטה העברית - פרק 1, עמ' 38-
26.

שמור סוציולוגיה לפי סטט. די (153479)

*פוקו, מ'. *תולדות השיגעון בעידן התבונה*. (פרק אחרון).
שמור סוציולוגיה לפי פוק.תו (47317)

*פרנקל, ו'. (1963). *האדם מחפש משמעות*, דביר, תל-אביב.
שמור סוציולוגיה לפי פונ.אד (22545)

*קוהלברג, ל', (1980). חינוך לצדק: ניסוח מודרני של ההשקפה האפלטונית, מתוך ב. חזן (עורכת),
החינוך המוסרי, ספרית הפועלים, 53-77.

תדפיס 5650 (359103)

*קוהלברג, ל', טוריאל, א', (1985). התפתחות מוסרית וחינוך למוסר, מתוך:
חוות דעת.

תדפיס 5647 (359027)

Adam, S.J., Tashchima, A., Shore, A.T. (2001). "Codes of ethics as signals for ethical behavior", *Journal of Business Ethics*, 29, 199-211.

Bull, N.J. (1969). *Moral Judgment from Childhood to Adolescence*. London: Routledge & Kegan Paul.

Burwood, L.N., Wyeth, R. (1998). Should school promote toleration. *Journal Moral Education*, 27 in., 165-437.

Gilligan, C. (1982). *In A Different Voice: Psychological Theory and Woman's Development*. Cambridge MA: Harvard University Press.

Kidwell, A.L. (2001). "Student Honor codes as a tool for teaching professional ethics", *Journal of Business Ethics*, 29, 45-49.

Kohlberg, L., & Mayer, R. (1972). Development as the aim of education. *Harvard Educational Review*, 42, 449-496.

Kohlberg, L. (1984). *Essays on moral development. Vol. 2: The psychology of moral development*. New York: Harper and Row.

Martin Cooper, F.Z. & Moylan, S.Z. (2000). The effect of happiness and sadness on moral reasoning. *Journal of Moral Education*, 29, 4, pp. 397-412.

*Muntz, H. *The Ambiguity of Death*. (דברים מכנס)

בברור.

Nisan, M. (1987). Moral Norms and Social Conventions: A Cross-Cultural Comparison. *Developmental Psychology*, Vol. 23, pp. 719-725.

*Nisan, M. (1996). Development of the distinction among the "desirable", morality and personal preference.

תדפיס 8851 (546231)

*Nisan, M. (1996). Personal identity and education for desirable. *Journal of Moral Education*, 25, 75-83.

תדפיס 8202 (511649)

Nucci, L. (1982). Conceptual development in the moral and conventional domains: Implications for value education. *Review of Educational Research*, 49, 93-122.

*Oser, F.K. (1996). Learning from negative morality. *Journal of Moral Education*, 25, 67-74.

תדפיס 8847 (545727)

*Oser, F.K. (1996). Kohlberg's dormat shosts in case of education, *Journal of Moral Education*, 25, 3, 253-274.

תדפיס 8854 (549814)

Piaget, J. (1932). *The Moral Judgment of the Child*, London: Kegan Paul, Tyencher Trubner.

Piaget, J. (1969). *The Psychology of the Child*. London: Routledge & Kegan Paul.

- Rawls, J. (1971). *A Theory of Justice*, Harvard.
- Rest, J. (1983). Morality. In P. Mussen (Ed.), *Manual of Child Psychology, Cognitive Development, 3*, New York: Wiley.
- Rokcach, M. (1973). *The nature of human values*. New York: Free Press.
- *Ruiz, P., Vallejos, R.M. (1999). The Role of compassion in moral education. *Journal moral education, 28, 1*, 5-17.
- Schwartz, S.H., & Bilsky, W. (1987). Toward a psychological structure of human values, *Journal of Personality and Social Psychology, 53*, 550-562.
- Weir, B. (1980). *Truth telling in medicine*. Prospective in biology and medicine, University of Chicago, Autumn, pp. 95-112.